

نگرشی بر سیر تداوم و تحول تربیت بدنی در ایران باستان

نگارش:
عادلۀ اناری

ویراسته
مهدی کوهساری

تیریز-۱۳۹۴

سرشناسه : اندلس، عاقله، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور : نگارش و تحول تربیت بدنی در ایران باستان/
نگارش عادلۀ اناری - ویراستار مهسا کوهساری.
مشخصات نشر : تهریز: انتشارات نسیم، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۲۱۴ص: مصور (بخش تصویری)
شابک : 978-600-7064-72-6
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : ورزش - ایران - تاریخ
موضوع : تربیت بدنی - ایران - تاریخ
شناسه افزوده : کوهساری، مهسا، ویراستار
رده بندی کنگره : GV۶۵۷/ن۱۷۸ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی : ۷۹۶/۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی : ۳۹۶۲۲۱۴

انتشارات

نشر پروانه

نگرشی بر سیر تداوم و تحول زینت بدنی در ایران باستان

تألیف:

عادل انانسی

انتشارات درویش

تیریز - چهارراه بهشتی (صور) مجمع تجاری اطلس
ط یوزمین - ۱۱

تلفن: ۰۵۵۴۷۶۷ - ۳۵۵۴۷۶۷ - ۰۴۱ همراه: ۰۶۶ ۰۶۶۷ ۰۹۰

np_nashr@yahoo.com

www.np-nashr.com

تألیف، طراحی و صفحه‌آرایی :	فرشید
نوبت چاپ :	اول - ۱۳۹۴
اندازه و تعداد صفحه :	وزیری ۲۰۶ ص
چاپ و صحافی :	اعظم - امین
تیراژ :	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۶۴-۷۲-۶ - ISBN: 978-600-7064-72-6

قیمت: ۱۲۰/۰۰۰ ریال

۸/ نگرشی بر سیر تداوم و تحول تربیت بدنی در ایران باستان

۴۷	 ایران در عصر هخامنشیان
۵۵	 ایران در عصر سلوکیان
۶۱	 ایران در عصر اشکانیان
۶۷	 ایران در عصر ساسانیان

فصل سوم: سیر تاریخی (تاریخچه) تربیت بدنی در ایران باستان

۷۷	۱- تاریخچه تربیت بدنی در ایران پیش از تاریخ
۷۹	۲- تاریخچه تربیت بدنی ایران در عصر ماد
۸۰	۳- تاریخچه تربیت بدنی ایران در عصر هخامنشیان
۸۶	۴- تاریخچه تربیت بدنی ایران در عصر سلوکیان (قرن سوم ق.م)
۸۹	۵- تاریخچه تربیت بدنی ایران در عصر اشکانیان
۹۳	۶- تاریخچه تربیت بدنی ایران در عصر ساسانیان

فصل چهارم: انواع تربیت بدنی و فنون ورزشی در ایران باستان

انواع تربیت بدنی و فنون ورزشی ایران در دوره پیش از تاریخ و

۱۰۱	 دوران اسطوره‌ای
۱۰۱	۱- کشتی
۱۰۲	۲- شمشیر بازی
۱۰۳	۳- تیر و کمان
۱۰۴	۴- سوارکاری
۱۰۶	۵- دو میدانی
۱۰۷	۶- شطرنج
۱۰۷	۷- قیقاچ زدن
۱۰۸	۸- مشت زنی
۱۰۹	 انواع تربیت بدنی و فنون ورزشی ایران در دوره ماد

۱- اسب سواری و پرورش اسب	۱۰۹
۲- شمشیر بازی	۱۱۰
۳- تیراندازی	۱۱۱
۴- قیقاج زدن	۱۱۲
انواع تربیت بدنی و فنون ورزشی در دوره هخامنشیان	۱۱۳
۱- شنا	۱۱۳
۲- اسب سواری	۱۱۴
۳- گر رنه	۱۱۶
۴- راهه زنی	۱۱۶
۵- تیراندازی	۱۱۸
۶- زوین افکنی	۱۲۰
۷- شمشیر بازی	۱۲۱
۸- چوگان	۱۲۱
۹- کشتی	۱۲۲
۱۰- قیقاج زدن	۱۲۴
۱۱- نیزه افکنی	۱۲۴
۱۲- رقص	۱۲۶
انواع تربیت بدنی و فنون ورزشی در دوره سلوکیان	۱۲۷
۱- شمشیر زدن	۱۲۹
۲- اسب دوانی (سواری با اسب‌های برهنه)	۱۳۰
۳- نیزه انداختن	۱۳۰
۴- مشت زنی	۱۳۱
۵- پاتکراتیوم (پاتکریشن)	۱۳۱
۶- کشتی	۱۳۳
انواع تربیت بدنی و فنون ورزشی در دوران اشکانیان	۱۳۳
۱- کمند اندازی	۱۳۴

۱۰/ تکرشی بر سیر تداوم و تحول تربیت بدنی در ایران باستان

۱۳۵	۲- شمشیر زنی
۱۳۶	۳- نیزه اندازی و زوین افکنی
۱۳۷	۴- تیراندازی (کمانداران)
۱۳۸	۵- سنگ گیری (وزنه برداری)
۱۴۰	۶- کشتی
۱۴۰	۷- سب هوارى
۱۴۱	۸- رگمان بازی
۱۴۱	۹- شکار
۱۴۲	۱۰- گرز
۱۴۲	۱۱- ورزش باستان
۱۴۳	انواع تربیت بدنی و تیراندازی در دوران ساسانیان
۱۴۴	۱- کمند اندازی و تیر اندازی
۱۴۵	۲- شمشیر زنی
۱۴۶	۳- پیاده روی
۱۴۷	۴- گرز
۱۴۸	۵- شطرنج
۱۴۹	۶- شکار
۱۵۰	۷- چوگان بازی
۱۵۲	۸- سواری
۱۵۴	۹- شنا

فصل پنجم: جشنواره‌ها و مسابقات ورزشی در ایران باستان

۱۵۹	۱- جشنواره‌های ورزشی در ایران باستان
۱۵۹	الف - جشن نوروز
۱۶۰	ب - جشن مهرگان

۱۶۱	ج - جشن سده
۱۶۲	د - جشن تیرگان
۱۶۳	۲- تربیت بدنی و ورزش در جشنواره‌های ایران باستان
۱۶۴	۳- مسابقات ورزشی در ایران باستان
۱۶۶	۴- مشاهیر ورزش ایران
۱۶۶	الف - رستم
۱۶۸	ب - بانو گشسب
۱۶۸	ج - گد آفرید
۱۶۹	د - رستم
۱۷۰	هـ - پریخ
۱۷۱	و - آرش کم‌گیر
۱۷۲	ز - کوروش کبیر
۱۷۲	ح - کوروش صغیر
۱۷۳	ط - آریوبرزن
۱۷۴	ی - سورنا
۱۷۵	ک - بهرام گور
۱۷۶	ل - بابکساتان بانو
۱۷۶	م - گردیه
۱۷۸	ن شیرین

فصل ششم: عوامل موثر بر تداوم و تحول تربیت بدنی و فنون ورزشی در ایران از دوره باستان تا ورود اسلام

۱۸۱	عوامل موثر بر تداوم تربیت بدنی و فنون ورزش در ایران باستان
۱۸۲	۱- عوامل سیاسی - نظامی و فعالیت‌های ورزشی مربوط به آن
۱۸۲	الف - زوین پرانی
۱۸۳	ب - شمشیر بازی

۱۲/ تکرشی بر سیر تداوم و تحول تربیت بدنی در ایران باستان

۱۸۳	ج - کمند اندازی
۱۸۴	د - پرتاب چکش
۱۸۴	هـ - مبارزه با گرز
۱۸۵	و - کشتی گیری
۱۸۵	ز - تیر اندازی
۱۸۶	۲- عوامل اقتصادی و فعالیت‌های ورزشی مربوط به آن
۱۸۶	الف - شکار
۱۸۷	ب - سوار ۳
۱۸۸	۳- عوامل اجتماعی - فرهنگی و فعالیت‌های ورزشی مربوط به آن
۱۸۸	الف - چوگان بازی
۱۸۹	ب - شطرنج
۱۸۹	عوامل تحول تربیت بدنی - مدرن ورزشی در ایران باستان
۱۹۰	۱- علل نظامی - سیاسی و فعالیت‌های ورزشی مربوط به آن
۱۹۰	الف - تحول تیر اندازی
۱۹۱	ب - کشتی
۱۹۱	ج - تحول زوین به پرتاب نیزه
۱۹۲	د - تحول گرز جنگی به گرز ورزش باستان
۱۹۳	هـ - تحول ارابه رانی
۱۹۳	۲- علل اقتصادی و فعالیت‌های ورزشی مربوط به آن (شمش بازی)
۱۹۵	۳- علل اجتماعی - فرهنگی و فعالیت‌های ورزشی مربوط به آن
۱۹۵	الف - تحول شطرنج به تخته نرد
۱۹۶	ب - تحول برخی از ابزار جنگی به ورزش زورخانه
۱۹۷	ج - تحول ژیمناستیک
۱۹۸	د - تحول سنگ گیری به وزنه برداری
۱۹۸	نتیجه گیری
۲۰۳	منابع

فهرست نقشه‌ها

صفحه	عنوان
۲۰۰	نقشه شماره (۱) - نقشه ایران قبل از تاریخ
۲۰۱	نقشه شماره (۲) - نقشه ایران در عصر ماد
۲۰۱	نقشه شماره (۳) - نقشه ایران در عصر هخامنشیان
۲۰۲	نقشه شماره (۴) - نقشه ایران در عصر اشکانیان
۲۰۲	نقشه شماره (۵) - نقشه ایران در عصر ساسانیان

فهرست تصاویر

صفحه	عنوان
۸۶	تصویر شماره (۱) - سربازن هخامنشی (فنون جنگی)
۹۳	تصویر شماره (۲) - سرباز کماندار اشکانی
۹۳	تصویر شماره (۳) - سواره نظام اشکانی
۹۵	تصویر شماره (۴) - کشتی در دوره ساسانی
۹۶	تصویر شماره (۵) - صحنه شکار، طاق بستان
۹۷	تصویر شماره (۶) - سر و سینه اردشیر اول در صحنه نبرد، فیروز آباد
۹۸	تصویر شماره (۷) - سواره نظام ساسانی، نقش برجسته بیشاپور
۱۰۶	تصویر شماره (۸) - جام حسام
۱۱۱	تصویر شماره (۹) - زن و شیر زن
۱۱۲	تصویر شماره (۱۰) - تیر انداز مادی
۱۱۷	تصویر شماره (۱۱) - سکه دوره هخامنشی (نیزه رانی)
۱۱۹	تصویر شماره (۱۲) - سکه دوره هخامنشی (تیر اندازی)
۱۲۶	تصویر شماره (۱۳) - سکه هخامنشی (نیزه)
۱۳۱	تصویر شماره (۱۴) - سکه سلوکیان (نیزه)
۱۳۲	تصویر شماره (۱۵) - پانورکیش
۱۳۵	تصویر شماره (۱۶) - سکه دوران اشکانی (کمند انداز)
۱۳۸	تصویر شماره (۱۷) - زن کماندار اشکانی
۱۵۰	تصویر شماره (۱۸) - بشقاب طلایی بهرام گور در حال شکار
۱۶۹	تصویر شماره (۱۹) - سرد آفرید (پهلوان سرزمین ایران)
۱۷۰	تصویر شماره (۲۰) - زربانو (سردار جنگجوی ایرانی دختر رستم)
۱۷۴	تصویر شماره (۲۱) - تندیس آریوبرزن هخامنشی
۱۷۵	تصویر شماره (۲۲) - سردار سورنا
۱۷۷	تصویر شماره (۲۳) - گردیه بانوی جنگجوی ایران

مقدمه

کتاب حاضر به «بررسی سیر تداوم و تحول تربیت بدنی در ایران از دوره استاز تا ورود اسلام» می‌پردازد و محور کلیدی بحث به بررسی تربیت بدنی در دوره ایران باستان (قبل از تاریخ، ماد، هخامنشی، سلوکیان، اشکانیان، ساسانیان) اختصاص یافته است. اما چه عواملی باعث تداوم و تحول تربیت بدنی در دوره باستان و ادامه روند آن تا آغاز دوره اسلامی در ایران شده است؟

فرض بر این است که: در تداوم و تحول تربیت بدنی (ورزش) در دوران باستان، پاره‌ای عوامل داخلی و خارجی در ابعاد سیاسی، نظامی، اقتصادی و اجتماعی - فرهنگی دخالت داشته است. روش به کار رفته در این پژوهش به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد. در خلال آن ضمن توصیف عوامل مؤثر بر تداوم و تحول تربیت بدنی در دوران ایران باستان پرداخته شده و به نتیجه گیری نهایی رسیده است.

فصل اول کتاب حاضر به کلیات پژوهش می‌پردازد. فصل دوم مختصری از تاریخ ایران در عصر باستان (پیش از تاریخ تا پایان سلسله ساسانی) را شامل می‌گردد. فصل سوم به بررسی سیر تاریخی (تاریخچه) تربیت بدنی در ایران باستان (پیش از تاریخ تا پایان سلسله ساسانی) اشاره دارد. فصل چهارم انواع تربیت بدنی و فنون ورزشی در ایران

۱۶/ تکرشی بر سیر تداوم و تحول تربیت بدنی در ایران باستان

باستان (پیش از تاریخ تا سلسله ساسانی) را بر می‌شمارد. فصل پنجم جشنواره‌های ورزشی در ایران باستان را مورد بررسی قرار می‌دهد و سرانجام فصل ششم عوامل موثر بر تداوم و تحول تربیت بدنی و فنون ورزشی در ایران از دوره باستان تا ورود اسلام را مورد مذاقه قرار می‌دهد.

www.ketab.ir